

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	IX
สารบัญรูปภาพ	X

บทที่

1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	8
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	19
3 ขอบเขตของการวิจัย	20
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	23
4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	23
4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	26
5 คำถามการวิจัย.....	26
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	27
7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	27
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
1 ความรู้พื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	29
1.1 ความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	31
1.2 ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	34
1.3 สถานะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	41
1.4 สาระตถะอันเป็นรากฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	48

บทที่	หน้า
1.5 ขอบเขตในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	51
1.6 การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	58
1.7 องค์กรในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	65
2 ทฤษฎีพื้นฐานของหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	70
2.1 แนวความคิดของสำนักกฎหมายฝ่ายธรรมชาติ.....	70
2.2 แนวความคิดของสำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง.....	81
3 การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก.....	83
3.1 วิวัฒนาการเกี่ยวกับสถานะของเด็กในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	83
3.2 วิวัฒนาการกฎหมายคุ้มครองสิทธิเด็กของประเทศไทย.....	88
3.3 รูปแบบการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก.....	90
3.4 ผลกระทบจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก.....	96
4 การแบ่งระยะการเจริญเติบโตและการพัฒนาของเด็ก.....	96
4.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์.....	98
4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริก อีริกสัน (Erikson's Psychosocial Theory).....	99
4.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดสติปัญญาของพียาเจต์.....	100
5 ทฤษฎีการลงโทษทางอาญา.....	101
5.1 การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retributive Theory).....	102
5.2 การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence Theory).....	102
5.3 การตัดโอกาสของผู้กระทำผิด (Incapacitation Theory).....	103
5.4 การลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitative Theory).....	103
6 ทฤษฎีรัฐและอำนาจรัฐ.....	104
7 ทฤษฎีรัฐเป็นบิดามารดาของเด็กทุกคน.....	105
8 หลักความได้สัดส่วน.....	106
9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก.....	106
9.1 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ.....	107
9.2 กฎหมายต่างประเทศ.....	116
9.3 กฎหมายในประเทศไทย.....	128

บทที่	หน้า
10 แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก ของประเทศไทย	142
10.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580).....	142
10.2 แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2565).....	148
10.3 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 และแผนพัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2565-2569	149
10.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	151
11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	154
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	158
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research).....	158
1.1 ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ.....	158
1.2 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง.....	159
1.3 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	159
1.4 กฎหมายต่างประเทศ.....	160
1.5 เอกสารอื่น ๆ.....	160
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview).....	161
2.1 ประชากรสัมภาษณ์.....	161
2.2 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก	161
3 การมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design).....	162
3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง	163
3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ	165
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	168
5 วิธีการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก....	169
6 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	170
7 การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก โดยการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	172

บทที่	หน้า
4 การพัฒนากฎหมายคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก	174
1 สภาวะการณ์ของปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กและผลกระทบ	176
2 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก	188
2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	188
2.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	190
2.3 กฎหมายอื่น ๆ	197
3 การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กตามกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ	204
3.1 การคุ้มครองเด็กตามกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	205
3.2 การคุ้มครองเด็กตามกฎหมายต่างประเทศ.....	209
4 การเปรียบเทียบการคุ้มครองเด็กตามกฎหมายต่างประเทศกับของประเทศไทย	223
5 รูปแบบการพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก	224
5 การจัดทำกฎหมายเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก	231
1 การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design).	231
1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ	232
1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ	235
1.3 ประเด็นการพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก	237
1.4 ผลการจัดทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ	241
1.5 ผลการจัดทำ Co-Design ประชากรกลุ่มผสม	256
1.6 การเปรียบเทียบผลการทำ Co- Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	263
2 การเปรียบเทียบประเด็น โครงสร้างกฎหมายเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กจากผลการวิจัยกับผลการทำ Co-Design	267
3 การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก....	269
3.1 ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ	270
3.2 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.....	271

บทที่

หน้า

3.3 การตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562.....	272
4 โครงสร้างร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก ..	275
4.1 การปรับปรุงแก้ไขมาตราในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	276
4.2 การเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	281
4.3 หลักการและเหตุผลของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ของเด็ก	285
4.4 ร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของเด็ก	286
5 การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)	324
6 ร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก	328
6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	354
1 สรุป.....	356
2 อภิปรายผล	360
3 ข้อเสนอแนะ	363
4 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย.....	364
บรรณานุกรม	365
ภาคผนวก	375
ภาคผนวก ก. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview).....	376
ภาคผนวก ข. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย การมีส่วนร่วม ออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	383
ภาคผนวก ค. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัยการรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	387
ประวัติผู้เขียน	390

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	การเปรียบเทียบการคุ้มครองเด็กตามกฎหมายต่างประเทศ.....	221
5.1	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มเฉพาะ.....	253
5.2	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มผสม	261
5.3	การเปรียบเทียบผลการทำ Co-Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม....	264
5.4	ร่างแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมหลักการและเหตุผล.....	286

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า	
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	25
3.1	ภาพกลุ่มประชากรกลุ่มเฉพาะ	163
3.2	ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม.....	164
3.3	ภาพกลุ่มประชากรกลุ่มผสม	164
3.4	ประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม	165
3.5	การจัดสัมมนาการมีส่วนร่วมออกแบบ	166
3.6	ภาพนำเสนอ.....	166
3.7	ภาพกลุ่มเฉพาะนำเสนอผล	167
3.8	ภาพกลุ่มผสมนำเสนอผล	168
3.9	การสัมมนารับฟังความคิดเห็น	172
3.10	กระบวนการวิวิธนาการวิจัย.....	173
5.1	ประชากรกลุ่มเฉพาะ	233
5.2	ประชากรกลุ่มผสม.....	234
5.3	ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการทำ Co-Design	235
5.4	การนำเสนอผลของกลุ่มเฉพาะ	236
5.5	การนำเสนอผลของกลุ่มผสม	236
5.6	การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	324